


МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
Львівський національний університет імені Івана Франка  
Хімічний факультет  
Кафедра неорганічної хімії

**Затверджено**

На засіданні кафедри неорганічної хімії  
хімічного факультету  
Львівського національного університету  
імені Івана Франка  
(протокол № 1/8 від 29.08.2022 р.)

Завідувач кафедри  
академік НАН України,  
доктор хімічних наук, професор  
 Роман ГЛАДИШЕВСЬКИЙ

**Силабус з навчальної дисципліни**  
**“Педагогічна практика”,**  
**що викладається в межах освітньо-професійної програми**  
**“Середня освіта (Хімія)”**  
**першого (бакалаврського) рівня вищої освіти**  
**для здобувачів зі спеціальності 014.06 Середня освіта (Хімія)**

Львів 2022

<b>Назва дисципліни</b>	Педагогічна практика
<b>Адреса викладання дисципліни</b>	вул. Кирила і Мефодія 6, м. Львів 79005
<b>Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна</b>	Хімічний факультет, кафедра неорганічної хімії
<b>Галузь знань, шифр та назва спеціальності</b>	01 Освіта/Педагогіка, 014.06 Середня освіта (Хімія)
<b>Викладачі дисципліни</b>	Керівник практики від факультету: к.х.н., доц. Зелінська Оксана Ярославівна <a href="https://chem.lnu.edu.ua/employee/zelinska-oksana-yaroslavivna">https://chem.lnu.edu.ua/employee/zelinska-oksana-yaroslavivna</a>
<b>Контактна інформація викладачів</b>	oksana.zelinska@lnu.edu.ua +38(032)2600388, +38(032)2394510
<b>Консультації з дисципліни відбуваються</b>	В день проведення настановчої наради з практики, впродовж проходження практики та перед її захистом з понеділка по п'ятницю на хімічному факультеті, вул. Кирила і Мефодія 6, деканат (очно). За зверненням студентів можливі консультації за допомогою електронної пошти та платформи Teams (дистанційно). <a href="https://teams.microsoft.com/l/team/19%3adC10xuFTri_gaglDKCefUnn2lyApZXY38rbt5J55sS01%40thread.tacv2/conversations?groupId=48c5a309-92bd-495b-adfb-76d371ea0f9f&amp;tenantId=70a28522-969b-451f-bdb2-abfea3aaa5bf">https://teams.microsoft.com/l/team/19%3adC10xuFTri_gaglDKCefUnn2lyApZXY38rbt5J55sS01%40thread.tacv2/conversations?groupId=48c5a309-92bd-495b-adfb-76d371ea0f9f&amp;tenantId=70a28522-969b-451f-bdb2-abfea3aaa5bf</a>
<b>Сторінка дисципліни</b>	<a href="https://chem.lnu.edu.ua/course/pedahohichna-praktyka-osvita">https://chem.lnu.edu.ua/course/pedahohichna-praktyka-osvita</a>
<b>Інформація про дисципліну</b>	Педагогічна практика є нормативною (обов'язковою) компонентою для здобувачів освітнього ступеня “бакалавр” за спеціальністю 014.06 Середня освіта (Хімія). Практика проводиться у VIII семестрі в обсязі 9 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою).
<b>Коротка анотація дисципліни</b>	Педагогічна практика є важливою складовою професійної та практичної підготовки студентів хімічного факультету за ОПП “Середня освіта (Хімія)” до майбутньої роботи за фахом. Вона безпосередньо пов'язана з освітнім процесом і дає змогу студентам ознайомитися з особливостями його організації та реалізації в закладах середньої освіти, специфікою роботи вчителя хімії, вчить використовувати здобуті впродовж навчання теоретичні знання у практичній діяльності, дозволяє розвинути педагогічні вміння і навички організаційної роботи, отримані під час попередніх практик. Педагогічна практика сприяє формуванню особистості майбутнього вчителя, спонукає до активного використання знань з хімії та методики її викладання, ефективного планування та організації власної професійної діяльності, сприяє вивченню і аналізу передового педагогічного досвіду та набуттю власного, розвитку ініціативності, відповідальності, самостійності, культури спілкування, прагнення до постійного творчого пошуку, самовдосконалення і професійного росту.
<b>Мета та цілі дисципліни</b>	Мета педагогічної практики – набуття студентами досвіду педагогічної діяльності в закладах середньої освіти; поглиблення досвіду навчально-методичної, виховної

	<p>та організаційної діяльності; розвиток вмінь і навичок планування, організації та проведення різного типу уроків та виховних заходів, ефективного використання методів, прийомів та засобів навчання, в тому числі навчального хімічного експерименту, інформаційно-комунікаційних технологій, формування фахових здібностей та особистісно-індивідуального стилю поведінки, необхідних у майбутній професійній діяльності.</p> <p>Завдання практики:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– продовжити ознайомлення студентів з організацією освітнього процесу в закладах середньої освіти, системою роботи вчителя-предметника, класного керівника, педагогічним досвідом вчителів;</li> <li>– ознайомити студентів з матеріально-технічним і навчально-методичним забезпеченням кабінету хімії, змістом та порядком ведення документації;</li> <li>– оволодіти методиками підготовки та проведенням різного типу уроків хімії як в очному так і дистанційному форматі, здійснювати їх аналіз та самоаналіз;</li> <li>– розвинути вміння організації та проведення виховних заходів, зокрема на хімічну тематику, а також підготовки планів-конспектів або сценаріїв таких заходів;</li> <li>– вдосконалити вміння технічно та методично правильно проводити навчальний хімічний експеримент, дотримуватись правил техніки безпеки під час проведення демонстраційних дослідів, інструктувати учнів та слідкувати за дотриманням ними правил техніки безпеки при проведенні лабораторних дослідів та виконанні практичних робіт;</li> <li>– навчити адаптувати та творчо застосовувати здобуті в університеті знання з фундаментальних хімічних і психолого-педагогічних дисциплін, методики викладання хімії та організації навчального хімічного експерименту в умовах середньої школи, враховуючи вікові особливості учнів;</li> <li>– сформувані у студентів систему професійних вмінь і навичок навчальної та виховної роботи з учнями, організації взаємодії з ними;</li> <li>– оволодіти практичними навичками стимулювання та розвитку пізнавальної активності учнів, створення ситуацій успіху та позитивної динаміки розвитку кожного учня;</li> <li>– сформувані інтерес до систематичного оновлення знань та самоосвіти, науково-дослідної роботи вчителя хімії, пошуку активних методів навчання як необхідної умови майбутнього професійного зростання.</li> </ul>
<p><b>Література для вивчення дисципліни</b></p>	<p><b>Основна:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Хімія. 7-9 класи. 10-11 класи. Навчальні програми для загальноосвітніх навчальних закладів (затверджені наказами МОН України), Київ, 2017.</li> <li>2. Хімія. 7-11 класи. Підручники з хімії для закладів середньої освіти. (рекомендовані МОН України за результатами конкурсних відборів, починаючи з 2017 року).</li> <li>3. Березан О. Календарно-тематичне планування з хімії 7-11 класи. – Тернопіль: «Підручники і Посібники», 2022. – 96 с.</li> <li>4. Педагогічна практика студентів: Інструктивні матеріали / Уклад. Д.Д. Герцюк, Т.В. Равчина, С.Б. Цюра, Х.П. Мазепа. – Видав. центр ЛНУ імені І. Франка, 2003. – 80 с.</li> <li>5. Методичні вказівки до виконання завдань психолого-педагогічної практики для студентів 4-х та 5-х курсів непсихологічних спеціальностей / Уклад. Н.О. Ільчишин, С.М. Чолій, М.В. Сімків, Х.І. Турецька, М.З. Єсип – Львів, 2012. – 44 с.</li> <li>6. Грабовий А.К. Шкільний курс хімії та методика його викладання: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. – Черкаси: Вид. від. ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2005. – 474 с.</li> </ol>

7. Методика викладання шкільного курсу хімії: Посіб. для вчит. / За ред. Н.М. Буринської. – К.: Освіта, 1991.– 350 с.
8. Кінжибало В.В. Програма і методичні матеріали до курсу “Методика викладання хімії” для студентів хімічного факультету. – Львів: Видав. центр ЛНУ імені І. Франка, 2007. – 156 с.
9. Ковальчук Л. Основи педагогічної майстерності: Навч. посібник. – Львів: Видав. центр ЛНУ імені І. Франка, 2007. – 608 с.
10. Ковальчук Л. Практикум з педагогіки: Навч. посібник. – Львів: Видав. центр ЛНУ імені І. Франка, 2005. – 253 с.
11. Ковальчук О., Когут С. Основи психології та педагогіки: Навч. посібник / За заг. ред. Л. Ковальчук. – Львів: Видав. центр ЛНУ імені І. Франка, 2009. – 624 с.
12. Василенко С.В., Єресько О.В. Книга вчителя хімії: довідково-методичне видання. – Х.: Торсінг Плюс, 2005. – 272 с.
13. Наволокова Н. П. Енциклопедія педагогічних технологій та інновацій. – Х.: Вид. група “Основа,” 2009. – 176 с.
14. Попель П.П. Хімія учителю. 7 – 8 кл.: Навч.-метод. посіб. – К.: ВЦ “Академія,” 2009. – 168 с.
15. Попель П.П. Хімія учителю. 9 – 10 кл.: Навч.-метод. посіб. – К.: ВЦ “Академія”, 2010. – 144 с.
16. Буринська Н.М. Викладання хімії у 8-9 класах загальноосвітньої школи: Метод. посіб. для вчит. – К.: ВТФ «Перун», 2000. – 144 с.
17. Буринська Н.М., Величко Л.П., Викладання хімії у 10-11 класах загальноосвітніх навчальних закладів: Метод. посіб. для вчит. – К.; Ірпінь: ВТФ «Перун», 2002, – 240 с.
18. Савчин М.М. Уроки хімії у 8 класі: Метод. посіб. для вчит. – Львів : ВНТЛ, 2002. – 164 с.
19. Савчин М.М. Уроки хімії у 9 класі: Метод. посіб. для вчит. та студ. педагог. вузів. – Львів : ВНТЛ Класика, 2002. – 220 р.
20. Старовойтова І.Ю., Люсай О.В. Усі уроки хімії 10 клас стандарт та академічний рівень. – Х.: Вид. група “Основа”, 2010. – 175 с.
21. Курмакова І.М., Грузнова С.В., Самойленко П.В., Замай Ж.В. Хімія. Практичний довідник. 7–9 клас. – Чернігів: КММЕДІА, 2016. – 176 с.
22. Грабовий А.К. Хімічний експеримент і освітні технології у загальноосвітніх навчальних закладах: Метод. посіб. для вчит. – Черкаси: Вид. від. ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2008. – 196 с.

**Допоміжна:**

1. Березан О. Органічна хімія. Навчальний посібник. – Тернопіль: «Підручники і Посібники», 2020. – 208 с.
2. Березан О. Хімія елементів та їхніх сполук у перетвореннях. – Тернопіль: «Підручники і Посібники», 2021. – 160 с.
3. Павлюк О.В., Муць Н.М., Заремба О.І. Розрахункові задачі в шкільному курсі хімії. – Львів: Видавн. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – 75 с.
4. Березан О. Збірник задач з хімії. – Тернопіль: «Підручники і Посібники», 2020. – 368 с.
5. Ярошенко О.Г., Новицька В.І. Завдання і вправи з хімії: Навч. посіб. – К.: Станіца, 2003. – 234 с.
6. Базелюк І. І., Величко Л. П., Титаренко Н. В. Довідкові матеріали з хімії. – К.: Перун, 1998. – 224 с.

	<p>7. Грабовий А.К. Демонстраційний хімічний експеримент у 12-річній школі: Наук.-метод. посіб. для студ. та вчит. Хімії – Черкаси: Вид. від. ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2009. – 228 с.</p> <p>8. Грабовий А.К. Експеримент на позакласних заняттях з хімії у загальноосвітніх навчальних закладах: Посіб. для студ. та вчит. – Черкаси: Вид. від. ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2008. – 324 с.</p> <p>9. Базелюк І.І., Буринська Н.М., Величко Л.П., Липова Л.А. Практичні роботи з хімії: Навч. посіб. для учнів 8-11 кл. серед. школи / За ред. Н.М. Буринської. – К.: Освіта, 1994. – 224 с.</p> <p>10. Дробоцький А.С., Грученко Г.І., Кайгородова Г.О., Романишина Л.М. Задачі-малюнки з неорганічної хімії: Посіб. для вчит. – К.: Рад. шк. – 1990. – 79 с.</p> <p>11. Газета «Хімія. Шкільний світ». – К.: Шкільний світ (починаючи з 2007 року).</p> <p>12. Науково-методичний журнал «Біологія і хімія в рідній школі». – К.: Педагогічна преса (починаючи з 1995 року).</p> <p><b>Інформаційні ресурси:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. <a href="http://www.mon.gov.ua">http://www.mon.gov.ua</a></li> <li>2. <a href="https://osvita.ua/">https://osvita.ua/</a></li> <li>3. <a href="http://www.nbu.gov.ua">http://www.nbu.gov.ua</a></li> <li>4. <a href="https://www.lnlibrary.lviv.ua/">https://www.lnlibrary.lviv.ua/</a></li> <li>5. <a href="https://www.lonpb.com.ua/">https://www.lonpb.com.ua/</a></li> <li>6. <a href="http://hklib.npu.edu.ua">http://hklib.npu.edu.ua</a></li> <li>7. <a href="https://vseosvita.ua/">https://vseosvita.ua/</a></li> <li>8. <a href="https://naurok.com.ua/">https://naurok.com.ua/</a></li> <li>9. <a href="https://lms.e-school.net.ua/">https://lms.e-school.net.ua/</a></li> <li>10. <a href="http://teacher.at.ua/">http://teacher.at.ua/</a></li> <li>11. <a href="http://metodportal.com/taxonomy/term/36">http://metodportal.com/taxonomy/term/36</a></li> </ol>
<b>Тривалість курсу</b>	6 тижнів
<b>Обсяг курсу</b>	270 год, 9 кредитів ЄКТС
<b>Очікувані результати навчання</b>	<p>Педагогічна практика покликана сформувати у студентів сукупність загальних і спеціальних (фахових, предметних) компетентностей, досягнути програмних результатів навчання, які передбачені освітньо-професійною програмою “Середня освіта (Хімія)”.</p> <p>Загальні компетентності (ЗК):</p> <p><b>ЗК 1.</b> Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p><b>ЗК 6.</b> Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях.</p> <p><b>ЗК 10.</b> Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.</p> <p>Фахові компетентності (ПК):</p> <p><b>ПК 7.</b> Здатність застосовувати загальну модель процесу навчання хімії для планування та організації навчально-виховного процесу при вивченні хімії.</p> <p><b>ПК 9.</b> Здатність здійснювати добір методів і засобів навчання хімії, спрямованих на розвиток здібностей учнів, на основі психолого-педагогічної характеристики класу.</p> <p><b>ПК 11.</b> Здатність здійснювати об’єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів з хімії.</p> <p><b>ПК 12.</b> Здатність застосовувати сучасні методи й освітні технології, у тому числі й інформаційні, для забезпечення якості навчально-виховного процесу в загальноосвітніх закладах.</p> <p>Програмні результати навчання (ПР):</p>

	<p><b>ПРУ 1.</b> Уміє самостійно проводити уроки, вибирати та застосовувати продуктивні технології, методи, прийоми, форми та засоби навчання.</p> <p><b>ПРУ 2.</b> Уміє застосовувати знання сучасних теоретичних основ хімії для пояснення будови, властивостей і класифікації неорганічних і органічних речовин, періодичної зміни властивостей хімічних елементів та їх сполук, утворення хімічного зв'язку, направленості (хімічна термодинаміка) та швидкості (хімічна кінетика) хімічних процесів.</p> <p><b>ПРУ 3.</b> Здатний виконувати хімічний експеримент як засіб навчання.</p> <p><b>ПРУ 7.</b> Уміє переносити систему наукових хімічних знань у площину навчального предмета хімії, чітко і логічно розкривати основні теорії та закони хімії.</p> <p><b>ПРУ 8.</b> Уміє застосовувати методичні підходи і сучасні технології навчання хімії з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей учнів.</p> <p><b>ПРУ 11.</b> Володіє інформаційно-комунікаційними технологіями навчання.</p> <p><b>ПРК 1.</b> Організовує співпрацю учнів і вихованців та ефективно працює в команді (педагогічному колективі освітнього закладу, інших професійних об'єднаннях).</p> <p>Після завершення практики здобувач буде</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• знати: головні світні і виховні завдання загальноосвітньої школи в цілому, так і шкільного курсу хімії; особливості викладання предмету «Хімія» у закладах середньої освіти; основні вимоги до кабінету хімії та його дидактичні можливості; сучасні підходи до вивчення основних тем; основні організаційні форми навчання хімії, методи і прийоми навчання та технологію їхнього використання на практиці;</li> <li>• вміти: на належному навчально-методичному та науковому рівні проводити уроки з хімії в закладах середньої освіти; самостійно створювати поурочне тематичне планування; обирати методи, прийоми і засоби навчання; укладати план-конспект уроку; створювати завдання для поточного та тематичного контролю; використовувати сучасні освітні та інформаційно-комунікаційні технології, платформи для дистанційного навчання; підготувати та провести навчальний хімічний експеримент; застосовувати міжпредметні зв'язки під час проведення уроків, організовувати та проводити позаурочні та позакласні виховні заходи, зокрема на хімічну тематику, укладати плани-конспекти або сценаріїв таких заходів; використовувати інформаційні засоби контролю й обліку знань.</li> </ul>
<b>Ключові слова</b>	Заклад загальної середньої освіти, урок, виховний захід, план-конспект, аналіз уроку
<b>Формат курсу</b>	Очний
<b>Теми</b>	–
<b>Підсумковий контроль, форма</b>	Диференційований залік
<b>Пререквізити</b>	Для проходження педагогічної практики студенти повинні володіти знаннями з дисциплін «Психологія», «Педагогіка», «Основи педагогічної майстерності», «Вступ до спеціальності», «Методика викладання хімії та організації навчального хімічного експерименту», «Неорганічна хімія», «Органічна хімія» та інших нормативних хімічних дисциплін, «Безпека життєдіяльності», «Охорона здоров'я дітей та шкільна гігієна».
<b>Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватись</b>	Словесно-наочні методи (розповідь, пояснення, інструктаж, бесіда, дискусія, ілюстрування, демонстрування), інформаційно-ілюстративний метод, метод спостереження, метод аналізу, частково-пошуковий метод, методи самостійної роботи студента.

<b>атися під час викладання курсу</b>	
<b>Необхідне обладнання</b>	Мультимедійний проектор, персональний комп'ютер, загальноживані комп'ютерні програми, доступ до мережі Інтернет
<b>Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)</b>	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за таким співвідношенням:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) проведення залікових уроків – <math>5 \times 10</math> балів = 50 балів (макс.)</li> <li>2) проведення залікового виховного заходу – <math>1 \times 10</math> балів = 10 балів (макс.)</li> <li>3) плани-конспекти залікових уроків – <math>2 \times 5</math> балів = 10 балів (макс.)</li> <li>4) аналіз відвіданого уроку – <math>1 \times 10</math> балів = 10 балів (макс.)</li> <li>5) психолого-педагогічна характеристика учня – <math>1 \times 10</math> балів = 10 балів (макс.)</li> <li>6) захист практики – 10 балів (макс.)</li> </ol> <p>Диференційований залік здобувач отримує за підсумками поточної успішності та публічного захисту практики перед комісією. За сумою одержаних балів студент претендує на відповідну оцінку. Максимальна кількість балів за практику – 100 балів.</p> <p><b>Академічна доброчесність:</b> Очікується, що усі види робіт студентів будуть їх власними оригінальними судженнями чи розробками. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмових роботах студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від ступеня плагіату чи обману. Не толеруються жодні форми прояву академічної недоброчесності.</p> <p>При виставленні диференційованої оцінки студенту враховується рівень теоретичної підготовки майбутнього вчителя, якість виконання завдань практики, рівень оволодіння педагогічними вміннями і навичками, акуратність, дисциплінованість студента, якість оформлення документації та час її подання.</p> <p><b>Взаємовідвідування</b> уроків і виховних заходів студентами, їх аналіз та написання рецензії на один з проведених уроків є важливою складовою педагогічної практики. Очікується, що студенти проведуть усі залікові уроки та заліковий виховний захід, підготують їхні конспекти. У разі неможливості провести заняття студент повинен проінформувати викладача та вчителя хімії, а згодом відпрацювати пропущене заняття. До захисту практики допускається студент, який відпрацював і виконав усі завдання, передбачені програмою практики.</p> <p><b>Література</b>, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p>
<b>Питання до заліку</b>	Після завершення педагогічної практики студенти повинні представити керівникові практики від факультету до захисту такі документи: звіт про проходження педагогічної практики; щоденник практики з усіма необхідними записами та підписами; плани-конспекти двох залікових уроків, аналіз відвіданого уроку, психолого-педагогічну характеристику учня, заліковий лист практики.
<b>Опитування</b>	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості практики буде надано після її завершення.